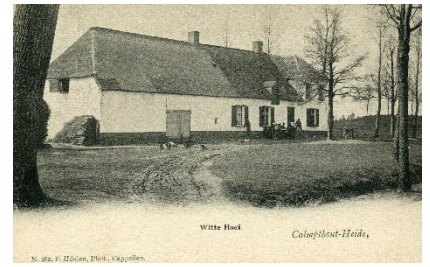

Heide [VERTELT]

www.heidevertelt.be

327

19 april 2026

Nieuws uit de Huishoudberoepschool van Mariaberg, te Esschen.

Op 10 augustus 1935 publiceerde het politieke weekblad "Ons Kalmthout" onderstaand artikel:

Zes jonge meisjes, die regelmatig de leergangen der Huishoudberoepschool van Mariaberg gevolgd hadden, boden zich aan om het eindexamen van teken-, snijkunde en confectie af te leggen. Dit examen, in den strengsten zin opgevat, werd geleid door juffrouw J. de Ruyter, provinciale Opzienster van het Beroepsonderwijs, en juffrouw J. Bouvy, van Antwerpen, lerares in tekenen en snijkunde, afgevaardigd door de Staatsinspectie. Gedurende drie volle dagen, werden onze meisjes ernstig op de proef gesteld: maken

van knoopsgaten en zakken voor mantels, tekenen uit het geheugen en naar de natuur, patronen maken op maat, snijden, drapeeren, modeleren, ineenzetten en passen van kinder- en vrouwenkleed; kortom, alles werd onderzocht en uitgepluisd, met het gevolg dat onze zes kandidaten op het einde van den derden dag allen uitgeroepen werden als laureaten met groote onderscheiding: Hier volgen hun namen: Nelen, Constance, van Esschen-Centrum; Jansen, Anna, van Antwerpen; Loos, Cornelia, van Horendonck; publiceerd het kal; Van Loon, Jozefa, van Kalmthoutschenhoek; Van Ginderen, Bertha, van Wildert; Jacobs, Jeanne, van Esschen-Statie. Van harte proficiat voor de welverdiende groote onderscheiding! Huismoeders: zendt uwe groote dochters naar de Huishoudberoepsschool; zij worden er niet alleen opgeleid tot bekwame naaisters, maar ook en vooral tot deftige, christelijke meisjes en flinke huishoudsters.

uw reclame in "Heide vertelt"
in de kijker voor 1500 lezers

betaalbare prijzen, ook voor minder grote projecten, met facturatie

Teken-, snijkunde en confectie aan de huishoudschool van Mariaberg in Essen rond 1935

Rond 1935 vormde de huishoudschool van Mariaberg een belangrijk opleidingscentrum voor meisjes uit Essen en de wijde omgeving. In een tijd waarin onderwijs sterk gendergebonden was, bood deze katholieke instelling een praktische vorming die jonge vrouwen voorbereidde op hun rol binnen het gezin én op mogelijke arbeid buitenshuis.

Eén van de meest kenmerkende richtingen was “teken-, snijkunde en confectie” in de streek beter gekend als de afdeling “*snit en naad*”, een opleiding in het naaien en vervaardigen van kleding. De benaming “*snit en naad*” verwijst naar twee essentiële aspecten van het kleermakersvak. “*Snit*” had betrekking op het begrijpen van patronen: het correct opmeten van het lichaam, het overbrengen van maten naar papier en het efficiënt knippen van stof. “*Naad*” sloeg op het eigenlijke naaien: het samenstellen van kledingstukken, het afwerken van zomen en het herstellen van textiel. De opleiding combineerde technische vaardigheid met nauwkeurigheid en zin voor detail.

Voor veel meisjes betekende deze opleiding een eerste stap naar economische zelfstandigheid, hoe bescheiden ook. In een landelijke gemeente als Essen was er steeds vraag naar naaisters die kleding konden maken of herstellen. Vaak gebeurde dit in de privésfeer: thuiswerk voor burens en familie, of als aanvullende inkomstenbron voor het gezin. Tegelijk bleef de opleiding nauw verbonden met de voorbereiding op het huwelijk. Kleding maken voor het eigen huishouden was immers een essentiële vaardigheid. De huishoudschool zelf stond onder invloed van katholieke pedagogische idealen. Naast snit en naad kregen de leerlingen ook les in koken, wassen, strijken en kinderverzorging.

Discipline, orde en netheid stonden centraal. De opleiding was doorgaans praktisch ingericht, met veel aandacht voor herhaling en oefening. Meisjes brachten uren door achter de naaimachine of met naald en draad, vaak onder het waakzame oog van zusters die het onderwijs verzorgden. De sociale context van de jaren 1935 speelde hierbij een grote rol. De schoolplicht eindigde voor veel kinderen op jonge leeftijd, en verdere scholing was geen vanzelfsprekendheid. Voor meisjes uit arbeiders- en landbouwgezinnen bood Mariaberg een haalbare en nuttige vervolgopleiding. Het was een plaats waar vaardigheden werden doorgegeven die onmiddellijk toepasbaar waren in het dagelijkse leven. De opleiding “snit en naad” gaf in haar tijd een belangrijke vorm van vakkennis. Ze gaf meisjes niet alleen praktische competenties, maar ook een zekere trots in het kunnen maken van iets tastbaars en nuttigs. In die zin was Mariaberg meer dan een school: het was een plek waar generaties jonge vrouwen werden gevormd, geworteld in hun gemeenschap en voorbereid op hun toekomst.

(bijdrage van Wim Kuypers)

Ik herinner me nog precies hoe hij rook, mijn Commodore 64.

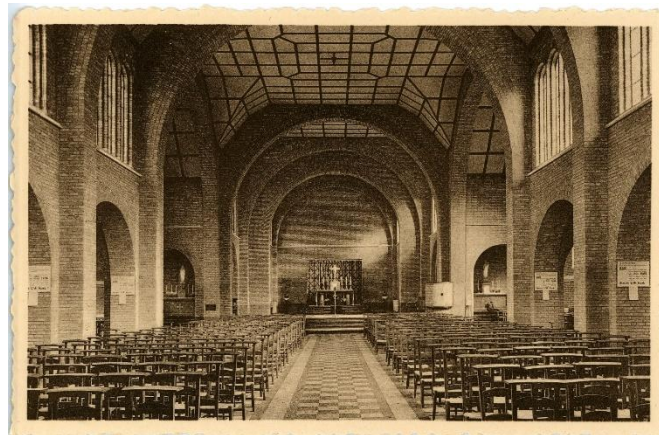
Een mengeling van warm plastic en stof dat zich had vastgezet in de ventilatiesleuven. Mijn eerste homecomputer, een Commodore 64. Het leek wel een brooddoos met donkere toetsen die zwaarder aanvoelden dan ze eruitzagen.

Wanneer ik hem aansloot op de televisie in de woonkamer en de schakelaar omzette, verscheen er een blauw scherm met lichtblauwe letters. Dat blauwe scherm voelde als een deur naar een andere wereld. READY.

Ik wist toen nog niet dat 64 kilobyte weinig was. Voor mij was het oneindig. De televisie moest op kanaal 36 staan. Soms sneeuwde het beeld en draaide ik voorzichtig aan het kabeltje tot de letters scherp

De «*Kleine Cité*» wordt de werkplaats. Daar vergaderen in stilte de drie wroeters, gewoonlijk na hunne dagtaak. Eerst na zeven maanden harden arbeid wordt schuchter het eerste woord gerept aan het kerkbestuur over een orgel...!!!

De E. H. pastoor vindt terecht dat in alle geval alle initiatief op dat gebied moet gesteund worden en er wordt eindelijk voorgesteld dat enkel de grondstoffen zullen betaald worden, terwijl de drie pioniers al hun kunde, hun daguren en vrijen tijd ter beschikking gratis stellen van het kerkbestuur.

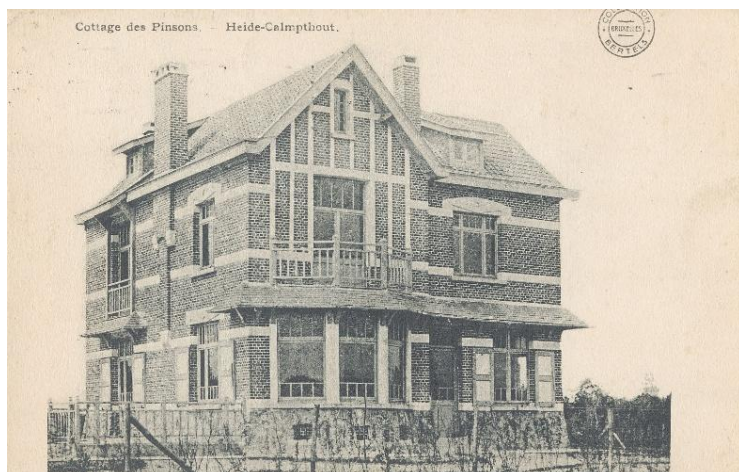

Welke verrassende blijdschap was het toen het eerste geluid uit de pijpen geblazen werd. Zoo iets kan geen pen beschrijven. Volharden is de boodschap, het geduld wordt herhaaldelijk op de proef gesteld, want natuurlijke moeilijkheden blijven niet weg. Een der werkers wordt opgeroepen om zijn kampperiode ver van Heide te beginnen. De essentiële grondstof blijft ten achter en toch wordt er geen moed verloren. Vooruit is de boodschap en in Heide weet men wie en wat daar achter zit.

De geburen van de «*Kleine Cité*» hooren 's avonds meerdere muziektönen weergalmen in de Statiestraat en stilaan verdwijnt alle mogelijke twijfel, ook bij diegenen die het meest sceptisch gestemd waren. Karel Elst ontpopt zich en als een bekwame vakman en als een prima fijne musicus, die dus weet wat van een orgel kan en moet geveerd worden.

(bijdrage van Wim Kuyps, bron; "Ons Kalmthout" van 17 augustus 1935)

Dit is niet het huis van de Engelse miss!

De foto die wij vorige week afdrukten is niet de foto, zoals wij ze beschreven, van het huis van de "Engelse Miss" in de Heidestatiestraat. Het is een foto van het oorspronkelijk gebouw wat later bekend werd als het "Vinkenhof". De historische villa werd gebouwd in 1910 en destijds bewoond door de familie van Mendel Kornreich. Ze werd gebouwd vooraan in de Kinderwelzijnstraat, bekeken vanuit de Bareelstraat aan de linkerkant. We tonen naast de foto het gebouw wat nu op dit terrein is gebouwd.

Over Mendel Kornreich en zijn gezin schreef Marleen Van Landeghem in haar boek: "het Joodse verleden van Kalmthout", een paar verwijzingen uit het boek:

” In 1905 kwam Mendel Kornreich naar Antwerpen. Vrouw en kinderen waren in Oostenrijk gebleven maar zouden later volgen. Ze hadden 4 kinderen. In al die jaren dat Kornreich in Kalmthout verbleef heeft hij talrijke mensen geholpen. Zijn huis stond steeds open voor behoeftigen. Mendel Kornreich werd geboren in Dukla (Polen) op 17 juli 1868 en overleed in 1937”

(bron: Het Joodse verleden van Kalmthout, boek van Marleen Van Landeghem. Tip voor deze rechtzetting kwam van Jan

Franken, Heidestatiestraat, die ons ook de foto hierboven bezorgde)

De Brug viert 50-jarig bestaan met een voordracht!

Op dinsdag 21 april om 19u30 organiseert de jubilerende vereniging “De Brug” een voordracht in het LDC Kruisbos, Kapellensteenweg 81. Op uitnodiging van De Brug komt Jan De Cock naar Kalmthout. Hij gaat de aanwezigen meenemen in een pakkend verhaal wat hij jaren geleden optekende toen hij zijn werk in gevangenissen uitvoerde.

Hij liet zichzelf vrijwillig opsluiten om te ondervinden wat het betekent om opgesloten te worden in overbevolkte gevangenissen, zonder enig comfort, vaak in mensonwaardige omstandigheden en zonder enig perspectief. Jan bezit de “gave van het woord”, hij heeft een ongelooflijk verteltalent, hij kan het publiek zo boeien dat het helemaal meegaat in zijn verhaal. De lezing is een prachtig getuigenis, een beklijvende uiteenzetting die je absoluut moet gehoord hebben. Momenteel werkt Jan nog als ziekenhuispastor en doet hij vrijwilligerswerk inde gevangenis.

Iedereen is van harte welkom. Inschrijven is niet nodig, bij de toegang is er een vrije bijdrage.

Naweeën van de Turfkoers Nieuwmoer

Ook in ons digitaal weekblad willen wij even terugkomen op een incident dat plaatsvond afgelopen zondag tijdens de wielervedstrijd “Turfkoers” in Nieuwmoer. Afgelopen week besteedde de pers hier al wel wat aandacht aan maar dergelijk incident verdient om massaal aangeklaagd te worden.

Signaalgevers verdienen meer bescherming!

Tijdens de wielervedstrijd in Nieuwmoer-Kalmthout op zondag 12 april had er een incident

plaats waarbij een automobilist moedwillig een signaalgever aanreed. Daarenboven pleegde de bestuurder van de betrokken wagen vluchtmisdrijf.

Voor het beveiligen van de vergunde wielervedstrijd was er naast de inzet van de Lokale politie zone Grens ook de inzet van maar liefst 43 signaalgevers om de manifestatie veilig te laten verlopen. De wielervedstrijd werd verreden op een lokale omloop waarbij het verkeer dezelfde richting als de renners diende te volgen. Tijdens de eerste wedstrijd, kort voor het middaguur, had er een incident plaats waarbij een signaalgever werd aangereden.

Op het ogenblik dat signaalgever J.A uit Brasschaat de nodige aanwijzingen gaf ten overstaan van een aankomende automobilist werd duidelijk dat deze zijn aanwijzingen niet wilde opvolgen, hij poogde om de signaalgever voorbij te rijden zonder meer. Op het ogenblik dat de signaalgever de nummerplaat van deze wagen wilde registreren om aangifte te doen van het voorval bij de politie werd hij opzettelijk aangereden door de automobilist. Zonder zich verder te bekommeren over de toestand van de signaalgever vervolgde hij gewoon zijn weg. J.A kwam ten val, de eerste zorgen werden toegediend door de aanwezige EHBO-dienst. Zij besloten om betrokkene naar het ziekenhuis KLINA in Brasschaat te laten afvoeren voor verdere verzorging. Al bij al zal de signaalgever, gelukkig maar, er geen blijvende verwondingen aan overhouden. De lokale politie deed de verdere vaststellingen en kon de voortvluchtige automobilist, een persoon uit de onmiddellijke buurt identificeren. Een proces-verbaal werd opgesteld.

Meer aandacht voor signaalgevers!

Het is niet het eerste, en zal spijtig genoeg ook niet het laatste incident zijn, waarbij een signaalgever die actief is bij een wielervedstrijd betrokken is. Organisatoren horen na afloop van hun evenement meermaals klachten van signaalgevers die aanklagen dat automobilisten hun signalen negeerden of het nodig vonden om signaalgevers een tirade van scheldwoorden toe te roepen. Gelukkig zijn incidenten, zoals afgelopen zondag in Nieuwmoer, niet veel voorkomend. Het is wel een moment om nog maar eens automobilisten erop te wijzen wat de taak en de bevoegdheid van deze mensen in het verkeer behelst. Het wielerseizoen is nog maar pas terug van start gegaan en incidenten zoals afgelopen zondag moeten kost wat kost vermeden worden.

Een gerechtelijk staartje

Het incident van afgelopen zondag in Nieuwmoer zal zijn beloop krijgen in de rechtbank. Het gaat hier duidelijk over een opzettelijke aanrijding met verwondingen, gevolgd door een vluchtmisdrijf, en zonder zich te bekommeren over het slachtoffer. De lokale politie zone Grens stelde een proces-verbaal op wat aan het parket werd overgemaakt.

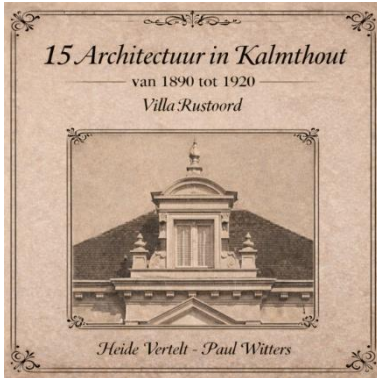
50 jaar wielersorganisator

In de marge van het verhaal, rond de succesvolle organisatie van de Turfkoers, werd Louis van den Buijs, voorzitter van Wieka VZW, in de bloempjes gezet door Cycling Vlaanderen. In 1975 werd hij lid van Cycling Vlaanderen.

Toen als lid van Heikant-sport, de vereniging die vooral veldritten organiseerde, maar ook enkele jaren een criterium voor liefhebbers. Nadien kwam er de Internationale veldrit "Vlaamse Industrieprijs Bosduin". Momenteel is Louis nog altijd actief als voorzitter van Wieka VZW, de vereniging die onder andere de Turfkoers, de Acht van Heide, de Memorial Jaro De Bruyne en ook de coördinatie van de Kalmthoutse Dorpsdag Heide mee in handen neemt.

Ere-voorzitter van Cycling Vlaanderen, provincie Antwerpen, François Eliaerts, overhandigde een mooi aandenken namens de wielerbond aan Louis. Voor Louis is François geen onbekende, ook hij heeft een heel lang verleden bij de wielerbond en was tijdens al die jaren als verantwoordelijke van de wielerbond betrokken bij de organisaties die Louis mee organiseerde.

(Uw reporter ter plaatse, Paul Lion)

15. Villa Rustoord

Omschrijving: **Villa Rustoord**

Ligging: Achterbroeksteenweg 115

Woning naast de Kleina Aa (Achterbroek)

Gelinkt aan de naam "Regina Pacis"

Villa/landhuis, eerst helft 20ste eeuw

Bouwjaar: 1895

Architect(en)/ ontwerp

- Inventaris Onroerend Erfgoed (Achterbroeksteenweg 115): vermeldt géén architect/ontwerper op de fiche (wel datering "eerste kwart 20ste eeuw" en bouwbeschrijving).
- Andere (niet-officiële) bron: een wandelroutepagina vermeldt voor "Villa Rustoord" in Kalmthout o.a. bouwjaar 1895 en latere eigenaars/naamgeving, maar ook daar staat geen architect naam bij.

Bottom line: op basis van de best onderbouwde, officiële bron is de architect momenteel niet publiek gedocumenteerd voor dit object.

Snelle fiche-samenvatting

- Naam in inventaris: Landhuis Regina Pacis
- Adres: Achterbroeksteenweg 115, 2920 Kalmthout
- Datering: eerste kwart 20ste eeuw
- Type: villa/landhuis (dubbelhuis, 2 bouwlagen, schilddak, lijstgevel met speklagen en middenrisaliet)
- 'Villa Rustoord' bevindt zich naast de Kleine Aa en is nu de mooi gerestaureerde woning 'Regina Pacis' van Marcel Peeters - Irma De Kooning (sinds 1955).

De villa werd gebouwd in 1895 door Jan Baptist Van Baelen uit Mechelen. Na verscheidene eigenaarswisselingen kwam ze in handen van Jan Frans Collin (1920), handelaar uit Antwerpen. Sindsdien werd de villa lange tijd het 'Hof van Collin' genoemd, ook al omdat voor de tweede wereldoorlog de gezusters-kloosterlingen Josepha en Maria Gabriella Collin er hun vrije tijd doorbrachten. In 1955 kwam de villa te koop, wat het einde betekende voor de religieuze bestemming. Toen stond er in de oorspronkelijke tuin van Regina Coeli een Lourdesgrot. Een jaar later (1956) werd deze grot op parochiale gronden heropgebouwd omdat de nieuwe eigenaar toen geen behoefte had aan een grote Lourdesgrot in zijn tuin. Om deze reden schonk hij ze weg aan de parochie en werd deze grot in zijn tuin gedemonteerd.

Kleine Aa

De **Kleine Aa** ontspringt in het akker- en weidegebied tussen Kalmthout en Gooreind. Er is geen echte bron maar wel een samenloop van oppervlaktewater. De beek vormt hier de scheidingslijn tussen de wijken Achterbroek en Kalmthout-Dorp. Verder stroomafwaarts stroomt de beek door Wildert en Essen om daar de landsgrens over te steken in de richting van Roosendaal en Steenberg. Voorbij deze laatste gemeente mondt de Kleine Aa dan uit in de Volkerak. "Aa" betekende oorspronkelijk "klein watertje" en de naam komt dan ook veelvuldig voor in Nederlandstalig gebied. In die zin stelt een "kleine aa" dan helemaal niks meer voor. De beek heeft in verschillende dorpen waar ze doorheen stroomt ook verschillende namen. Hier is ze ook gekend als de "Kalmthoutse beek".

bezoek onze website www.heidevertelt.be voor nog meer foto's

Volgende week: **16 de Wijngaard**. (bijdrage van Paul Witters)

Carolien Koninckx overleden

Op 12 april overleed in het WZC Sint Vincentius in Kalmthout Caroline Koninckx. Zij werd geboren op 28 juni 1930 en was de weduwe van Sooi Balemans. Ze was ook moeder van twee dochters, vijf kleinkinderen en acht achterkleinkinderen. Van Carolien wordt maandag 20 april om 10u afscheid genomen in de Onze Lieve Vrouw-kerk van Kalmthout-centrum. Zij rust in vrede

NMBS bezet bedrijf!

Op donderdag 23 april om 20u kan je in het LDC Kruisbos een voordracht bijwonen die gebracht wordt door Nico Wouters. Tijdens de oorlogsjaren moest de maatschappij NMBS balanceren tussen collaboratie en verzet, en dat waren geen gemakkelijke tijden. Vooral de rol die NMBS opgedrongen werd bij de deportaties van Joodse burgers tijdens de tweede wereldoorlog zal uitgebreid aan bod komen.

Nico Wouters stelde op 8 december 2023 al een rapport voor in de Senaat over de rol van de NMBS, wat online beschikbaar is. Vervolgens verscheen op 9 december een breder publieksboek. Er blijven nog wel een aantal vragen onbeantwoord: -heeft de NMBS een financiële vergoeding ontvangen voor de deportaties; -heeft NMBS deze deportaties werkelijk zelf uitgevoerd? Het rapport leidde naar een beslissing van minister Gilkenet om een Raad van Wijzen te installeren, deze raad moet nadenken over eventuele vervolgingen.

Om de lezing bij te wonen kan je je aanmelden via de site www.cultuursmakers.be/kalmthout Er wordt 7 euro inkom gevraagd aan de leden, 10 euro aan niet leden.

Retro fietsbeurs.

Op zondag 26 april heeft in het LDC Kruisbos, Kapellensteenweg 81, Kalmthout de vijfde Internationale fietsbeurs plaats. De organisatoren, "de platten tuub" brengen die dag tussen 9 en 14u heel wat standhouders bijeen. Er kan gekocht en geruild worden.

Wie van de wielersport houdt moet beslist eens een kijkje gaan nemen: koerstruien, retrofietsen, fietsmaterialen, onderdelen, je vindt het allemaal.

Heibos kampioen bis!

De Koninklijke Heibos SV is weer de ploeg van 't stad,
Oppermachtig in vierde provinciale - en dat zegt heel wat.

Paars-groen voetbalde als een wervelwind,
Met mooi spel, snel en gezwind.

Wat een zegereeks, hier in het dorp van 'bos en hei',
Keer op keer vielen de goals, soms wel tien op een rij.

Meer dan 120 keer lag de bal in het net,
een record dat meteen de toon heeft gezet.

Topschutter Sam Smol vond dit seizoen maar liefst 50 keer de netten
En kapitein Jef Willemen, die bleef de lijnen uitzetten.

Dit seizoen al 24 keer winst, chapeau.
Alleen tegen die Essense ploegen, dat was geen cadeau

Van de eerste tot de laatste match fier bovenaan het klassement,
een seizoen zonder twijfel en week na week vol overmacht en consequent.

Heibos, proficiat met jullie dik verdiende beker,
Jullie schrijven een prachtig sportverhaal, dat is zeker.

Veel hulde ook aan vrijwilligers en bestuur,
Hun inzet vormt de basis van dit succes op lange duur.

En dank aan trainer Tim Van Genechten, niet te vergeten,
Die dit team naar de titel heeft weten te smeden.

Heibos — spelers, trainers en helpende handen overal,
Jullie familieclub is een voorbeeld voor het amateurvoetbal.

Met kansen voor jonge spelers, dat doet iedereen deugd,
En aanstormend talent uit de Heibos-jeugd.

Met sfeer en ambiance, naast en op het veld paraat,
Dat is waar Heibos echt voor staat.

Volgend jaar wacht de derde provinciale, met dezelfde ploeg en vol vertrouwen, klaar om deze mooie club verder uit te bouwen.

En daarom trakteert de gemeente, zoals het hoort:
Tournée générale — Heibos kampioen, op naar 3de provinciaal!

(opgedragen door Lukas Jacobs, burgemeester, tijdens de kampioenviering)

Kampioenviering Heibos

Gisteren na het spelen van hun laatste thuiswedstrijd tegen Capellen B, een wedstrijd die met 3-1 cijfers gewonnen werd, had de kampioensviering van Heibos plaats in de kantine. Er waren heel wat aanwezigen opgedaagd om dit mee te maken. Naast het openingswoord van voorzitter Herman Arnouts kwamen ook burgemeester Lukas Jacobs, sportschepen Maarten De Bock en de ondervoorzitter van de sportraad Louis van den Buijs aan het woord. Allen zwaaiden zij met lof voor de prestatie die de ploeg van Heibos neerzette. Er wacht nog één wedstrijd, komende zondag op het veld van Putte maar alles laat vermoeden dat Heibos het seizoen eindigt met 9 punten voorsprong op de nummer twee Exelsior Essen.

Proficiat Heibos!

Uit de oude doos.

Deze foto is genomen in de Canadezenlaan, toen noemde ze nog de Zandstraat. In de buurt daar was er op dat ogenblik nog geen bebouwing. In de verte, richting Heide station, zien we een aantal gebouwen staan. Het zijn enkele hotels: vooraan, nog in de Zandstraat, het "Nieuw Hotel", en verder de hotels op het Heide-statieplein. De straat zelf is nog een brede zandweg!

